

Brusel 24. května 2022
(OR. fr)

9182/22

RECH 247
COMPET 347

POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví

Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada

Předmět: *Příprava zasedání Rady pro konkurenceschopnost konajícího se ve dnech 9. a 10. června 2022*

*Podpora mladých výzkumných pracovníků v dobách krize
politická rozprava*

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví k tématu „Podpora mladých výzkumných pracovníků v dobách krize“ s ohledem na politickou rozpravu na zasedání Rady pro konkurenceschopnost konajícím se dne 10. června 2022.

PODPORA MLADÝCH VÝZKUMNÝCH PRACOVNÍKŮ V DOBÁCH KRIZE

Souvislosti

Po sobě následující krize, k nimž došlo v posledních letech, ukázaly, že musíme být lépe připraveni na jejich řešení a lépe na ně reagovat, zejména prostřednictvím logistické a finanční podpory.

Uvedené krize zasáhly všechna odvětví činnosti, včetně výzkumu a inovací, což vytváří další omezení a překážky, zejména pokud jde o profesní dráhu (nábor, zaměstnanost, vývoj, prostředky atd.). Těžkosti, s nimiž se mladí výzkumní pracovníci potýkají v dobách krize, nelze přehlížet, zejména proto, že mají zásadní význam pro řešení současných i budoucích globálních výzev. Tito mladí výzkumní pracovníci představují naše budoucí výzkumné kapacity, naše „živé síly“, a proto přispívají či budou přispívat k tomu, aby EU zůstala v oblasti výzkumu a inovací v celosvětovém měřítku konkurenceschopná.

V tomto ohledu měla pandemie COVID-19 mimo jiné značný dopad na výzkumné pracovníky, zejména na mladé výzkumné pracovníky. Postupy nábory pracovníků a projekty mobility se zpozdily nebo zrušily. Postupné omezování volného pohybu osob vedlo k úplnému nebo částečnému uzavření laboratoří, což ztížilo výzkum a vytváření vazeb na vnitrostátní a mezinárodní úrovni. Svě fungování během krizí musely přizpůsobit rovněž vysokoškolské instituce, aby mohly plnit své úkoly v oblasti odborné přípravy a výzkumu. Opomenout nelze ani zjištěné dopady na duševní zdraví.

Geopolitická nestabilita, zejména konfliktní situace, jako je ruská invaze na Ukrajinu v únoru 2022, navíc představují pro mladé výzkumné pracovníky ještě větší výzvy. Někteří z nich jsou nuceni opustit svou zemi a ukončit své výzkumné projekty.

Tyto těžkosti tak mohou ohrozit ochotu studentů zahájit doktorandskou dráhu a pokračovat v ní, nebo též kvalitu vědeckých výstupů a vytvoření Evropského výzkumného prostoru (EVP), v němž se výzkumní pracovníci volně pohybují. Představují proto překážku pro konkurenceschopnost evropského výzkumu v celosvětovém měřítku.

V reakci na tyto krizové situace přijaly členské státy řadu opatření v oblasti výzkumu a inovací, ale také v dalších oblastech, zejména v oblasti sociální politiky, politiky zaměstnanosti a politiky vzdělávání.

Naléhavost situace, s níž se členské státy potýkají, je však nutí k tomu, aby v první fázi zahájily iniciativy na vnitrostátní úrovni, jejichž rámec je často považován za pružnější a flexibilnější, a teprve ve druhé fázi koordinují svou činnost na evropské úrovni.

Mladí výzkumní pracovníci, kteří čelí těmto obtížím, potřebují podporu prostřednictvím veřejných politik na vnitrostátní úrovni; některá opatření by se však měla uplatňovat na evropské úrovni, aby se stala účinnějšími.

V širším slova smyslu a nad rámec mimořádných situací je rovněž třeba uvažovat o konsolidaci rámce pro rychlejší a udržitelné začlenění mladých výzkumných pracovníků do pracovního procesu. V tomto ohledu je třeba prozkoumat nebo dále rozvíjet opatření, která jsou pro ně konkrétně určena jak na vnitrostátní, tak na evropské úrovni.

V tomto smyslu se očekává, že řada iniciativ, které v současné době probíhají na evropské úrovni, bude mít příznivý dopad na profesní dráhu mladých výzkumných pracovníků. Například v rámci 20 opatření stanovených ve strategickém programu Evropského výzkumného prostoru připojeném k závěrům Rady o řízení Evropského výzkumného prostoru v budoucnosti z listopadu 2021 se opatření č. 4 zaměřuje zejména na přijetí opatření na podporu atraktivní a udržitelné profesní dráhy ve výzkumu, jako je zřízení střediska pro sledování profesních drah ve výzkumu, vytvoření souboru podpůrných opatření ke zvýšení přitažlivosti výzkumných profesí v akademickém prostředí i mimo něj nebo vytvoření evropského rámce pro profesní dráhu výzkumných pracovníků, která by mohla být následně testována aliancí Evropských univerzit v rámci pilotního projektu.

Mnoho z dalších 19 opatření stanovených ve strategickém programu bude mít dopad i na mladé výzkumné pracovníky. Týká se to například opatření č. 3, jehož cílem je pokročit k reformě systému posuzování výzkumu, výzkumných pracovníků a institucí. Hodnocení výzkumu by mělo umožnit posoudit výkonnost (mladých) výzkumných pracovníků a výzkumu s cílem dosáhnout co nejvyšší kvality a vlivu.

Kromě toho se v závěrech Rady o evropské strategii o posílení postavení vysokoškolských institucí pro budoucnost Evropy, které byly schváleny v dubnu 2022, zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost studentům a mladým výzkumným pracovníkům, u nichž pandemie výrazně ovlivnila jejich studium a profesní dráhu.

V neposlední řadě si reakce na výzvy, které přináší ekologická a digitální transformace, žádá upevnění vztahů mezi vědou a společností, jak je připomenuto v závěrech Rady o evropských misích. Vzhledem k tomu, že výzkumní pracovníci, a zejména mladí výzkumní pracovníci, působí jako prostředník mezi vědou a společností, hrají významnou úlohu, pokud jde o jejich schopnost sloužit jako vzor pro nejmladší. Kromě toho zapojení občanů do vědy, které je zakotveno v samotné koncepci evropských misí, vyžaduje odbornou přípravu v oblasti nových pracovních metod, jako jsou projekty participativní vědy.

Koordinovanější činnost na evropské úrovni je proto zásadní nejen pro přilákání a udržení budoucích generací výzkumných pracovníků s cílem nalézt řešení společenských, environmentálních a hospodářských výzev, ale také pro určení a odstranění překážek, jimž výzkumní pracovníci čelí od samého počátku profesní dráhy. Tato koordinace podpoří rozvoj vhodných a udržitelných profesních drah ve výzkumu, k čemuž vyzvala Rada ve svých závěrech o prohloubení Evropského výzkumného prostoru: nabídnout výzkumným pracovníkům atraktivní a udržitelné profesní dráhy a pracovní podmínky a zajistit, aby se mobilita v oblasti výzkumu stala realitou.

Otázky k diskusi

Francouzské předsednictví Rady Evropské unie si přeje zahájit diskusi o těchto otázkách:

1. Jaké jsou podle vašeho názoru hlavní těžkosti, s nimiž se potýkali mladí výzkumní pracovníci během nedávných krizí? Jaká opatření nebo typy opatření byly ve vaší zemi přijaty na jejich podporu?
  2. Jaká ponaučení z toho lze vyvodit? Pro jaká opatření by měla koordinace na evropské úrovni přidanou hodnotu (z hlediska účinnosti, dynamičnosti či flexibility)?
-